

# Веселка

THE RAINBOW A CHILDREN'S MAGAZINE

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ







РІК XXXX СЕРПЕНЬ-ВЕРЕСЕНЬ 1994 Ч. 8-9 (474-475)

веселка

## ПЕРШІ РЕДАКТОРИ „ВЕСЕЛКИ"


Р. Завадович


В. Барагура


Б. Гошовський


Л. Дмитришин-Часто
Головний редактор
з 1993 року.

*ПРАЦІВНИКАМ, АВТОРАМ, УСІМ ШАНУВАЛЬНИКАМ „ВЕСЕЛКИ".*

**Шановні колеґи!**

**Дорогі українські діти!**

**Доземний уклін вам із Києва! Отримуючи чергове число чудової „Веселки", перечитуємо кожен матеріял, переглядаємо кожен малюнок і тішимося вашими успіхами. Дорожимо нею, показуємо журнал дітям, де тільки буваємо.**

**Прагнемо зав'язати з Вами тісні і постійні контакти, аби гуртом працювати задля майбутнього України.**

**Василь Воронович**
головний редактор „Барвінку",
м. Київ, Україна, 12-го травня 1994 р.

*ВІТАЄМО ЛЮБИХ ДІТЕЙ ТА ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО З ДНЕМ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ!*

**Квітуй, наша Земле,**
**З далеких сторін**
**Тобі, наша рідна,**
**Сердечний уклін!**






З кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у Видавництві „Свобода" заходами Українського Народного Союзу. Річна передплата становить у ЗСА — 10.00 дол., у інших країнах — рівновартність цієї суми. Для членів УНС 7.00 дол. Ціна окремого числа 1.00 дол. Ціна подвійного числа — 2.00 дол. Ціна „Веселки" з пересилкою повітряною поштою до європейських країн — 35.00 амер. дол.

**„Веселка" виходить з 15-го вересня 1954 року.**

Головний редактор:
**Любов Дмитришин-Часто**

Редакційна колеґія:
**Г. Черінь, С. Кузьменко, Л. Шанта, В. Багірова (Україна), Н. Турчманович, В. Юрченко, Л. Храплива-Щур (Канада).**

THE RAINBOW — VESELKA
**Обкладинка роботи Еріки Слуцької**

Published monthly, except June to September — bimonthly at Jesery City, New Jersey
30 Montgomery Street — Jersey City, New Jersey 07302
Subscription $10.00 per year, UNA members $7.00 per year.
Entered as Second Class at Jersey City, N.J.

**На обкладинці: ілюстрація Еріки Слуцької — З Ювілеєм, Веселко!**




Дорогі діти!

„Веселка" народилася 15-го вересня 1954 року. Ініціатором видавання „Веселки" став Український Народний Союз в Америці, який є її постійним матеріяльним спонзором. Першими редакторами були Р. Завадович, Б. Гошовський і В. Барагура.

Творча українська еліта створила для дітей безцінні вірші й оповідання, казки й історичні леґенди, щоб зберегти в душах українських дітей, які волею судьби опинилися за океаном, любов до рідної неньки — України.

У цьому числі, поряд із сучасними, Ви, дорогі наші юні читачі, знайдете твори з різних років, згадаєте призабуті імена письменників і мистців, які творили для Вас.

*Мирослав ПЕТРІВ*

## ШУМЛЯТЬ БЕРЕЗИ

**Шумлять берези,**
**Бо в лісі чують,**
**Що наші діти**
**До них мандрують.**

**Йшли наші діти**
**Та й зупинились —**
**Під синім небом**
**Отаборились.**



**Берези втихли,**
**Тінь розстеляють,**
**Бо наші діти**
**Відпочивають.**

**Шумлять берези,**
**Бо діти встали**
**І гарну пісню**
**Їм заспівали.**

**Співає Віра,**
**Співає Галя,**
**Малий Івасик,**
**Мала Наталя.**

**Співає квітка,**
**Співає пташка,**
**Слухає пісню**
**В траві мурашка.**


Ілюстрація М. Михалевича

**Щебече пташка**
**В гаю на дубі:**
**— Які ж ці діти**
**Веселі, любі!**

„Веселка" 1955 р.

Констянтина МАЛИЦЬКА Ілюстр. П. АНДРУСЕВА

# ДІВЧИНА, ЩО СТАЛА КНЯГИНЕЮ

Тихо пливуть води Дніпра-Славути. Тихо суне човен по спокійному плесі. Дід Микула сам править веслом; молода красуня-перевізниця, що біля нього, задивилася на зелені узгір'я по правому березі ріки.

— Що це в тебе, діду, на грудях? — спитала згодом.

— Хрест, дитино, знак Божої муки.

— Так ти нововірець, як греки, як наші київські купці Претич і Добриня, як багато з простолюддя?

— Я християнин. Дасть Бог, і ти колись, Ольго, в нього повіриш.

— То ти, діду, не признаєш нашого Перуна, ні Велеса, ні могутньої богині Марени? Не приносиш їм жертви в гаях?

— Ні, ми, християни, в київській церковці святого Іллі поклоняємось єдиному Богові в небесах і Його Синові, що за нас умер, та Його Пречистій Матері. Поганські ідоли — це тільки мертвий камінь чи дерево.

— А ось ти шануєш таке мертве дерево, що в тебе отут на грудях.

— Не дерево оце я почитаю, а Того, що на ньому був розп'ятий. А хіба твій образ у воді, до якого тепер так залюбки придивляєшся, не ти сама?

Всміхнулася дівчина — не знати, чи до слів дідових, чи до свого гарного личка в плесі води.

— А чого вчить ця твоя віра? — спитала після короткої мовчанки.

— Вчить любити всіх людей, як братів, і прощати кривди.

— Невже ж? Любити навіть ворогів? Не мститися за заподіяне лихо?

— Помста належить одному Богові. А он бачиш? — показав дід на високий горб під Києвом. — Кажуть, на цих горах давно-давно проповідував Христовий учень, святий Андрій. Встановив тут хрест і пророкував, що на цих місцях засяє колись світло правдивої віри, що буде тут жити працьовитий та хоробрий нарід, збудує свою могутню державу, а оці степи оберне на врожайну землю.

— Тепер не час поратися біля землі, коли довкола зазіхають на неї вороги, — промовила твердо Ольга. — Не чув, чи князь Ігор готовиться в похід на греків? Так хочеться, щоб наші — як недавно за Олега — привезли звідти парчі дорогої і штудерних золотих та срібних прикрас. А ти, може, був теж у Царгороді? Кажуть — це чудове місто.



— Був. Ходив з Олегом у походи, як він прибивав свій щит на брамі Царгороду. Там у церквах така краса, що словами не змалюєш.

— А жінки там як живуть? Рабині чи вільні?

— Жінки там поруч із чоловіками засідають на престолі.

Допливли до берега. Старий Микула, не зважаючи на вік, вискочив оленем на сушу.

— Прощай, дівчино! Спасибі за добре серце, що старого човном перевезла.

❖

Легко хитається човен при березі. Довкола тишa, тільки інколи сполохана риба затріпоче плавцями або чайка заскиглить жалібно понад Дніпром.

Дівчина задумалася:

„І чудна ж та віра діда Микули! Прощати ворогам? Любити всіх без розбору?" Ні, вона не розуміє цього. Кров за кров, помста за кривду була споконвічним законом її батьків і дідів... Буде законом і для неї. Але та Візантія, той далекий Царгород манить її, чарує. Якби можна було там побувати, побачити красу цісарських палаців, їхні божі храми! А може й справді у них правдивий Бог?

— Дівчино! Перевези мене на той берег, до Почайни!

Стрепенулась. Довгі вії поволі піднялися вгору, ясні очі глянули на молодого лицаря, що стояв перед нею. У шкуряному каптані, з мечем при боці, м'яка шапка на темних кучерях.

„Князь, сам князь Ігор, ніхто інший, як він зі своїми соболевими бровами!" — подумала й усміхнулась, вказуючи лицареві ласкаво місце у човні.

„Оця вміє правити човном сильно й певно!" – дивується про себе князь, дивлячись на струнку постать молодої Ольги.

„Відкіля родом, дівчино? — питає. — З русалок дніпрових чи мавок лісових?"

— Ні русалка, ні мавка мені не рідня. Мої предки, як і твої, хоробрі русичі, що гуляли по морях у воєнних походах. Один з них, порубаний у битвах та виснажений у походах, осів тут перед смертю. Я його онука.

— Онука княжого дружинника! — здивувався князь. — А на якого зайчика полюєш ти, гарна дівчино?

— Шляхетній куниці заєць не до пари — їй тільки з соболями дружитись.

„Вона розумна й хитра, словами її не збентежити!" — промовив до себе князь.

— А на княжий двір пішла б? Там дівчат, таких красунь, як ти, радо вітають.

— Є в мене своя хата, не звична я по чужих служити.

„Вона горда й чиста, з такою не можна жартувати, як з іншими дівчатами!" — подумав Ігор.

Усе більше та більше дивується князь на молоду перевізницю, а коли човен причалює до пристані, бере дівчину за білу ручку і мовить:

— Ольго, будь моєю жінкою!

Вона спокійно глянула йому в очі і твердо сказала:

— Хочу бути твоєю княгинею.

Словом „хочу" підкреслила свою власну непримушену волю.

Сонце піднялось уже високо вгору і золотим промінням стелило молодій княгині величний шлях до київського престола, до царської Візантії, до небесного почету святих.

Пам'ять про могутню і мудру володарку України, святу Ольгу, щороку святкують український нарід і свята Церква в дні 24 липня.

---

*Пояснення-словничок:* **Перун, Велес, Марена** — поганські боги в давній Україні. У 1969 році минуло 1000 років від смерти княгині Ольги. Українці у вільному світі святково вшанували велику й славну володарку княжої України у тисячоліття її смерти. **Перевізниця** — жінка, що перевозить людей на човні через річку (boatwoman); **весло** — oar, scull; **нововірець** — людина, що прийняла нову віру, тут: християнин; **зазіхати** — to encroach; **парча** — рід матерії на одяг (brocade); **щит** — shield; **соболь, соболевий** — sable; **куниця** — marten.

„Веселка", 1970 р.

*Галина КИРПА*

## ВИШИВАННЯ

**Вишила суничку нитка червоненька,**
**Вишила листочок нитка зелененька,**
**Вишила садочок, вишила долинку,**
**Вишила у небі хмарку і хмаринку,**
**Щоб гуляли тихо, весело обоє**
**Та й учили птахів, як літать по двоє.**
**Щоб весняні квіти не були сумними,**
**Та учили дощик, як ходить за ними.**

## СВАРИЛАСЯ ПШЕНИЧЕНЬКА

**Сварилася пшениченька**
**Із тим куколенькoм:**
**— Кукулю, кукуленьку,**
**Не родися на поленьку,**
**Бо з мене вінок плетуть,**
**А тебе на двір метуть.**

*Зі скарбівнички народознавства*
*підібрала Неля Лисенко*

Леонід ФЕДОРУК

## СОНЦЕСМІХ

Рано-вранці
На зорі
Вийшов хлопчик
На поріг,
Глянув в небо —
Чи не сон це! —
Що йому
Всміхнулось Сонце?
І хлоп'я йому
Всміхнулось,
Усміхнулось,
відвернулось:
— Ой! — сміється,
Мружить очі, —
— Сонцесміх
Мене лоскоче!

Марія ОВДІЄНКО

## РОМАШКА

Я чула, як ромашка небесам
Читала вірші. Боже, що за диво!
І білих пелюсток туга коса
Мені приємно щоку холодила.

Я мовби прикипіла до трави,
Я слухала і дихати не сміла.
Як жаль, що віршів тих не чули ви,
А записати їх для вас я не зуміла.

Зірка МЕНЗАТЮК

## М'ЯТА

Були собі дід та баба. От взяли й коло хати насіяли м'яти. А вона й виросла.

Баба ходить між нею, як пава:

— У мене м'ята кучерява!

Дід — пасічник, мудра голова! — каже:

— А в мене — медова трава!

Мама знає ботаніку, то й пояснює:

— Чуєте, тату? Це у вас меліса, або лимонна м'ята. Оця пречудова — м'ята колоскова. А ту он вчені назвали м'ята зелена. Та водяна... Он та польова... От розмаїта пахуща трава!

М'ята холодна... Чи є і гаряча?

М'ята котяча... А може, й собача?

Рябкові з досади зачесалася спина:

— У мене виросла м'ята блошина...

А я сміюся:

— От м'ята так м'ята! Шалена, зелена, буйна, листата! М'ятонько мила, м'ятонько люба! Вже соняху з тебе не видно й чуба! Коли підростеш хоч би небагато — в тобі, як у лісі, заблудиться хата!

І звідки сила така береться?

— Або я знаю?

Росту, бо ростеться!

Людмила СТАРИЦЬКА-ЧЕРНЯХІВСЬКА

## МОЛИТВА

Втомлена іду я спатки,
Сон стуляє оченятка;
Добрий янголе, святий,
Тихий сон мені навій.
Коли я що зле зробила,
Наді мною білі крила
Ти, як завше, розпусти —
Все пробач і захисти!

(Передрук з читанки ,,Рідні колоски", яку зложила Оксана Стешенко в 1917 р. в Києві.



Марія ОВДІЄНКО

## УКРАЇНІ

Як помира листок без гілки,
А квітка без стебла,
Так я без тебе, Україно,
На світі б не жила.

Іван ФРАНКО

* * *

Ходить вітер по житі,
мов господар, спроквolу,
колосочки наліті
стиха хилить додолу.

*Оксана КРУШЕЛЬНИЦЬКА*

## СОНЯШНА КВІТКА

**Росла собі стеблинка**
**З великими листками,**
**А потім жовта квітка**
**Вгорнулась пелюстками.**
**Пізніше квітка стала**
**Всміхатися зубками,**
**Бо в квітці утворилося**
**Насіннячко рядками.**
**Прийшла пора осіння,**
**Відпали пелюсточки,**
**Зате зостались сірого**
**Насіннячка рядочки.**
**Я радо те насіння**
**Лузаю по одному,**
**І з вами поділюся —**
**Але лиш за умови:**
**Скажіть мені спочатку,**
**Як звати тую квітку,**
**Що любить вигріватися**
**На сонечку улітку?**



*Ілюстр. Еріки СЛУЦЬКОЇ*

## ДНІ ВІДПОЧИНКУ

**Наче килим, квіточками**
**Поле зацвіло,**
**Ген блищить між берегами**
**Озеро, мов скло.**
**Над лугами грають бджоли,**
**В лісі — спів пташні,**
**Зустрічають діти волю,**
**Відпочинку дні.**

**Видно табір серед гаю,**
**Чути спів дзвінкий,**
**І на щоглі прапор має**
**Синьо-золотий.**

*Роляник*

„Веселка", 1957 рік.



*Наталя КІБЕЦЬ*

## ПТАШИНИЙ „ДИТЯЧИЙ САДОК"

По певному часі — у більшости птахів появилися дітки — пташенята. Лише зозуленята ростуть по одному в кубелечку (гнізді) прибраних батьків. Від зорі до зорі птахи в батьківських турботах: треба навести порядок у „приміщенні", нагодувати, зберегти від хижаків, поставити на ноги і підняти дітей на крила.

У лісі справжній „дитячий садок" — старші турбуються за малими. Довгохвоста синиця щоденно приносить корм своїм малятам до 450 разів, бо за добу синиця з'їдає комах стільки, скільки важить сама. Кормом, що приносять батьки-шпаки своїм пташенятам за час їх кормлення, можна наповнити три шпаківні. А ось стрижі щоденно прилітають в гнізда лише 20 разів, зате приносять у дзьобику до 400 комах. Одна сова з'їдає за літо тисячу польових мишей, зберігаючи тонну зерна.

Хоч у пернатих багато клопоту і турбот, але вони знаходять час і для музичних виступів, у „лісовій фільгармонії". Ось у березовім гаю дрізд заспівав, немов вимовляє: „Фил-липп, фил-липп, приходь чай пить, чай пить, прийди кум, прийди кум". Бере високу ноту наче на флейті маленька жар-птиця наших лісів — пишна іволга. З переляку вона кричить іноді кішкою, за що й називають її „дикою кішкою". Чується бадьора пісенька зяблика: „Фью-фью-ди-ди-ля-ля-ля-ви-чу". Перед дощем або небезпекою зяблик рюмить: „рю-рю". рю".

В заростях верболозу або ліщини, на світанку або ввечорі, місячними ночами співають солов'ї.

*Словничок:* **Синиця** — titmouse; **шпак** — starlings; **стриж** — martlet; **сова** — owe; **іволга** — oriole; **зяблик** — finch; **соловей** — nightingal.

Леся ХРАПЛИВА-ЩУР

Ілюстр. Еріки СЛУЦЬКОЇ

# КАЗКА ПРО ОКСАНКУ



Ви любите слухати казки, правда? Або читати казки у „Веселці"? Або бачити їх на телевізії?!

Звичайно, що любите. Кожен це любить, а ще й коли казка вдасться цікава...

Ото ж послухайте мою казку.

Була собі дівчинка — Оксанка. Жила в Україні, у місті Дніпропетровську, що то по-українському буде: „Січеслав". Росла Оксанка сиріткою, бо втратила батька, коли було їй тільки два рочки. А добра матуся померла, коли Оксанці було тільки тринадцять.

Змалку любила Оксанка ковзатися на льоду. Її спомини, від найменших літ, — були про ковзани.

Та залишилася вона сиріткою. Правда, були в неї дідусь та бабуся, добрі щирі. Бабуся завжди навчала: „Молися, дитино, за себе й за матінку свою покійну. А поки візьмешся за яке діло — не забудь ніколи перехреститися. Учать тебе в школі, що нема Бога, а Бог таки є і не дасть сироті пропасти"... Таке казала, та ще й хрестик золотий повісила їй на шию, щоб беріг від злого.

Та не довго навчала Оксанку добра бабуся. Сталося страшне лихо — вибухнув могутній атомовий реактор, що його в місті Чорнобилю побудували вороги українцям на згубу. А бабуся з дідусем якраз там недалеко проживали. Захворіли вони після цього вибуху та й повмирали.

Здавалося — пропаде Оксанка. Та ось зустрінув її на ковзанці славний ковзаняр — Віктор. Побачив і здивувався її вмілости. У Віктора була вчителька, що йому й родичкою приходилася. Бо кожний ковзаняр, хоч і найкращий, мусить мати свого вчителя-тренера.

Каже ото Віктор пані Галині, тренерці своїй:

— Зустрів я дуже здібну малу ковзанярку. Чи не взяли б ви її до себе в дальшу науку?

А вона йому:

— Ніякої дитини в науку не беру, поки з батьками не домовлюся!

— Та ба, коли ж в Оксани ні з ким домовлятися!

Як почула це пані Галина, а ще й побачила, як Оксана не те, що ковзається, а просто танцює на льоду, — то й забрала Оксанку до себе в місто Одесу, примістила у своїй хаті й стала їй немов другою матір'ю. Все, що могла, робила, щоб Оксанку в люди вивести.

А Оксанка дуже працьовитою вдалася: вправляла та вправляла без відпочинку, аж поки не те, що танцювала, а немов пташкою барвистою літала по льоду, тільки й мерехтіло щораз на новому місці її золоте волоссячко. Та все при цьому думала про свою покійну матусю й немов питала її: „Чи вдоволена ти мною, матусю?" І ще завзятіше стрибала, ще звійніше крутилася...

Стала пані Галина возити Оксанку по різних містах, по Україні, а далі й по чужині. Всі хвалили Оксанку за її велику вмілість, за те, що така гарна та мила всім вона, і зовсім не горда своїми успіхами.

— Коли я танцюю та роздаю людям хоч трохи краси-щастя, то більше мені й не треба — казала.

А був це час, коли розпадалися кайдани, що в них лютий ворог московський держав довгі віки Україну. Стала Україна вільною й незалежною державою, і її прапори замаяли синьо та жовто по всіх містах і селах, а то й по чужих краях, разом із прапорами інших, вільних держав. І стали люди по всьому світі цікавитися: „Що то за край такий, немалий-великий, що ми про нього досі нічого не чували?"

А всі вільні держави влаштовують що чотири роки великі спортові ігрища — звуть їх Олімпійськими. Колись грали їх, ще тисячі років тому в старовинній Греції, від того і їх назва. А в нашому столітті їх знов розпочали та проводять щораз в іншій країні. То літні, то зимові — із зимовими видами спорту, отож і з ковзанярства. Цього якраз року відбували їх у Норвегії. А могли змагатися на цих змаганнях тільки спортовці із вільних країн і кожний, хто здобував нагороди-медалі, здобував

їх для своєї країни. Досі українські змагуни мусіли виступати для Росії, аж оце вперше вільно їм було змагатися від України і для України. Стали, отже, українські спортовці збиратися на ці змагання під своїм прапором. І Оксанку та Віктора з їхньою тренеркою Галиною взяли зі собою.

А в Норвеґії, в Ліллегаммер, люду та люду, і ковзанярки найславніші з усього світу, сильні, вмілі, добре загартовані. Ще й не доїхати до Норвеґії, а вже хвалилися, що з золотими медалями повернуться. А Оксанці ж тільки сімнадцятий рік кінчається, а худенька така, що в газетах її „трісочкою" називають... Отака собі маленька лебідка.

Для виступу її Галина з Віктором справді вдягнули за лебідку. Вийшла вона на льодову арену, перехрестилася, згадала матінку свою... А лід такий блискучий та рівненький, а людей видимо-невидимо сидить кругом та всі дивляться на неї... Заграла музика. І замовкли глядачі, зачудувалися: звідкіля це чарівне дівча взялося?

Першим разом все пройшло гаразд. Та за три дні — остання проба. Найважча й найлячніша. Підготовлялася Оксанка до неї пильно — весь день на льоду. Тут і інші вправлялися. І от — треба лихові наспіти! Зударилася Оксанка з іншою ковзаняркою й ушкодила собі ногу. А завтра ж — найважливіше, та ще стоїть проти неї Ненсі, американка, дебела та метка, а що вже горда та впевнена, що їй припаде золота медаля... Прибігла до Оксанки Галина, збіглися лікарі, медсестри. Стали бинтувати, лікувати. Та всіх непокоїть: зможе Оксанка виступати завтра — чи таки ні!?

Та Оксанка закусила зубки, щоб не чути болю, і порішила виступати. Перед нею виступала Ненсі. Глядачі із крісел підводилися, плескали їй, засипали квітами, іграшками звірятками, що мало бути — на щастя. Такі забавки звуть маскотками. Ну, всі певні, що Америка вже виграє змагання. Бо що там Оксанка, та ще із підбитою ніжкою!....

Та ось і Оксанчина черга. Зупинилося дівча на мить, перехрестилося і пустилася по льоду. І десь пропав біль, зникла велелюдна заля — Оксанка бачила тільки мамину ласкаву усмішку перед собою. І летіла, летіла...

Немов пробудилася, коли заля загула оплесками, вигуками захоплення. Поклонилася ввічливо глядачам і сіла біля Галини втомлена, задихана... Що скажуть судді? І тут серденько не видержало: заплакала Оксана, аж захлипується, дарма, що Галина заспокоює...

Ось і судді готові. Дев'ятеро їх, із різних країн. Коли відкрили свої таблички, заля задрижала від оплесків. Золота медаля! І побачила Оксана знову мамину усмішку: щасливу, вдоволену... Десь високо, понад льодом, понад головами людей...

Час приймати медалю. А тут хтось із упорядників каже: не знайти звукової ленти із українським славнем! Десь отут була і ...нема. А золотому ж медалістові, коли вручають медалю, грають славень його країни, підносять національний прапор.

— Не буде славня — не приймаю медалі! Шукайте! — сказала Оксанка так рішуче, немов не вона щойно ридала, тулячись до Галини...

Знайшли! І тоді поправила Оксанка хрестик на шиї, і вийшла повагом на найвище місце. А тоді полинули звуки рідного гимну „Ще не вмерла Україна" і гордо знявся вгору український прапор. В цю мить синій колір Оксаниних очей злився із синню прапора, золото її волосся — із його золотом. Україна стоїть в цю хвилину над світом в її особі!

— Матінко, чи вдоволена ти з мене?

Ви, напевно, вже давно здогадалися, що не казка це, а розповідь про недавню перемогу молодої українки-ковзанярки, Оксани Баюл. Це вона гідно представила Україну на перших же змаганнях. І не казка це, що з поворотом вітав її в Києві сам Президент Української Держави, Леонід Кравчук, що запросив її в гості до своєї хати. А невдовзі Президент взяв її до Америки, де відбувалися переговори між президентами. Привіз її, як славу України, як доказ, що християнська Україна вірить у Бога і над усе шанує свою Матір. А за це їх Господь обдаровує своїми ласками...

На тому й казочці кінець..

Кінець?! Та ні, це лише початок!

Бо Оксана ще молода, як молода і Україна. Обидвом їм ще рости та рости!





*На знімці: Оксана Баюл*

Володимир СВІДЗІНСЬКИЙ

Ілюстр. Е. КОЗАКА

# КАЛИНОВА СОПІЛКА

**Казка на народних мотивах**




Був дід, і баба, і синок їх милий:
Івасик був, чорнявий хорошень;
він пас гусей, робив до лука стріли
або кував зозулею з вишень.
Була й сестра в Івасика, Олена,
та що ж? Сестра не бавилася з ним:
завжди понура, заздра, потаєнна,
вона не знала приязни ні з ким.
Вона в саду шалвії[1] не плекала,
не дбала ткати красних рушників,
вона на крилах печі не писала
ні сосонок дрібних, ні павучків.
От сталося, як липа розцвілася
і в блиску кіс погасла сіножать,
послала мати бистрого Івася
і з ним Оленку полуниці рвать.
Зайшли вони в грабовий ліс глибоко:
там рідко промінь прогортає тінь,
там пугач світить виряченим оком,
там жалами грозяться мох і тлінь.

І от прийшли на галяву велику,
де в різномовнім плюскоті криниць
цвіла долина; дивляться — без ліку
незайманих жаріє полуниць.
Івась, що зірве ягоду, то в глечик;



Оленка ходить, ходить, забреде
у тінь та й спить. А ліс не спить: то чечик
чиргикне десь, то голуб загуде.
А раз було, що й грім рикнув неждано,
погнало дощ і райдуга[3] звелась,
та й знову тихо. Ось уже нерано!
Огледілась Оленка — спить Івась.
Забився в трави, підгорнув колінця,
скукобився в маленький ковтюшок;
високий глек наповнено по вінця —
а що ж у неї? Жменя ягідок...
Це ж ввечері почнуть його хвалити!
І заздрість нудно серце їй тяжить...
Чому такий удатний він? Убити
щасливого! Убити, поки спить!
Ні оклику, ні голосу, ні стуку,
ще й сонце захилилося кущем...
Метнулася, звела над сонним руку
і напруго ударила ножем.
Івасик бідний! Тільки стріпотіло
плече йому, убійниця притьмом
копає діл, безодголосне тіло
землею прикидає і піском.
Нема Івася! Глянула в долину:
та що ж бо це? День гасне вочевидь,
туман бреде, кошлату тягне спину,
і тьма встає, мов збуджений ведмідь.
Мерщій на степ! Ні, гола ще могилка,
пригнути гілку, обірвати лист...
Еге, без вітру відсахнулась гілка,
порснула вгору, аж зачувся свист.
На степ! На степ! Без стежки, без дороги.
Еге! Услід зривається виття,
і зойк, і зик, і пазурі, і роги,
і крила б'ють... Злобливе сум'яття,
як гураґан, обняло ліс великий.
Що діяти? Як вимкнутися їй?



Ось доженуть . . . І чує голос дикий:
— А де ж івва-івва-івасик мій?
Було над північ, як вона з-за хати
розпатлана влетіла в батьків двір.
— „А де ж Івасик?" — заволала мати.
— „Ой, звір загриз! Ой, я ж не винна! Звір!"

***

Прийшла весна. Круглаві, як оладки,[4]
хмарки блукали в небі; цвіт жердель[5]
сади осяяв, грядка коло грядки
чорніла по городах; журавель
кричав високо на гробку Івася.
Новітня гостя в лісі віковім,
неплекана калина розрослася.
Лучилося, йшли чумаки у Крим.
І хтось із них нагледів при долині
калини кущ та й вирізав собі
сопілку з неї: „Буду на чужині,
розрада буде чумаку в журбі".
Тоді її змережав вимисливо,
приклав до уст і тихо, спрокволя
став награвати . . . Там то дивне диво!
Сопілка явно словом вимовля:
„Ой, звільна, звільна, чумаченьку, грай,
та не врази мого ти серця вкрай.
Мене сестра-завидниця згубила,
ніж сонному у серденько встромила . . ."
Урвалась скарга. Вражене мовчання
змінило пісню. Німував і ліс,
і чумаки, лягала мла смеркання,
і смутно мгліло пагілля беріз.
Один чумак промовив: — „Їй-же-Богу,
відколи світ, такого не було".

На другий ранок рушили в дорогу,
і впало їм іти через село,
де жив Оленчин батько; у старого
і ночувати стали. Річ за річ —
сказали про сопілку, і прожогом
як нестяменна, кинулась на піч
бліда Оленка. А старий мовляє:
— „І віриться, і віри не пойму.
Ось дайте но я сам заграю".
Заграв, а дудочка відказує йому:
„Помалу, батечку, помалу грай,
та не врази мого ти серця вкрай.

Мене сестра-невірниця згубила,
Ніж сонному у серденько встромила . . ."
Скінчив — і очі повняться сльозами,
а мати просить: — „Дай же і мені!"
Взяла, дихнула жовтими устами,
і знов квилять ті звуки жалібні:
„Поволі, матінко, поволі грай,
та не врази мого ти серця вкрай.
Мене сестра-відступниця згубила,
ніж сонному у серденько встромила".
Старий нахмурив брови кострубаті:
— „Ну, що ж, нехай заграє і вона!"
Усі замовкли. Тихо стало в хаті.
Тоді Оленка, біла, мов стіна,
страхаючись, бере сопілку в руки,
до уст підносить, та бліді уста
не слухають її, і рвуться звуки,
і трудно журний поспів вироста:
„Помалу-малу, душогубко, грай,
та не врази мого ти серця вкрай.
Це ти мене, злочиннице, згубила,
ніж сонному у серденько встромила,
Як ми по ягоди ходили в гай".
Оленка дудку кидає, долоню
кладе на очі і стоїть німа.
— „Бодай же ти була пропала, доню!
Бодай зайшла, де круча і строма!"[6]

Оплакали старі дитину любу,
Івасика; обмилися в сльозах,
а душогубку віддали на згубу,
і дикий кінь розніс її на прах.

---

1 шалвія, шавлія або шальвія — рід зілля, що його в Україні плекають у городах. Має лікувальні властивості.
2 чечик або чечітка — птиця.
3 райдуга — веселка.
4 оладка — страва з муки або картоплі, подібна до пампушки або палянички.
5 жерделя — бросква, бросквиня, — овоч, по-англійськи „піч".
6 строма — круча, провалля.

„Веселка", 1956 р.

Любов ДМИТРИШИН

Знімки авторки

# ВАКАЦІЇ

Мрія кожної американської, та й не тільки американської, дитини — відвідати казковий Дисней-парк. Подібних парків в Америці є багато, але Дисней — лише два: в Каліфорнії і на Флориді.

Люба теж хотіла туди. Коли заходила мова про вакації, то Люба мала тільки одне бажання — побачити Дисней Ленд, а також Флориду, що на самому півдні Америки, бо там в озерах водяться крокодили й аліґатори. Не можна сказати, що Люба дуже любить крокодилів, найбільше вона любить собак і киць. Але крокодил — це щось таке недосяжне, воно швидше може бути тільки мрією.

Проте нагода відвідати Флориду таки випала. Знайомий пан Іван, земляк з України, прислав запрошення при нагоді відвідати його на Флориді, у його домі є досить місця, щоб ніхто нікому не заважав і всі були задоволені. Те запрошення мало довгу передісторію, але зараз не про те мова, а про важливіше — самі вакації, які Люба мала провести на омріяній Флориді. Скільки то було радости! Які то були збори! Виявилося, що Любі треба більше речей, ніж татові й мамі. Вона спакувала дві великі торби, а книжки і свого незмінного друга „Менічка" — плюшового ведмедика поклала в рюкзачок, щоб він був ближче до неї.

— Навіщо його брати? — спитала мама. — І так досить речей.

— Але він теж ніколи не був на Флориді, — серйозно відповіла Люба. — І я не можу його залишити, бо він — мій справжній друг.

„Менічко", звичайно, поїхав теж. Тобто полетів, бо квитки були взяті на літак, до міста Сарасоти.

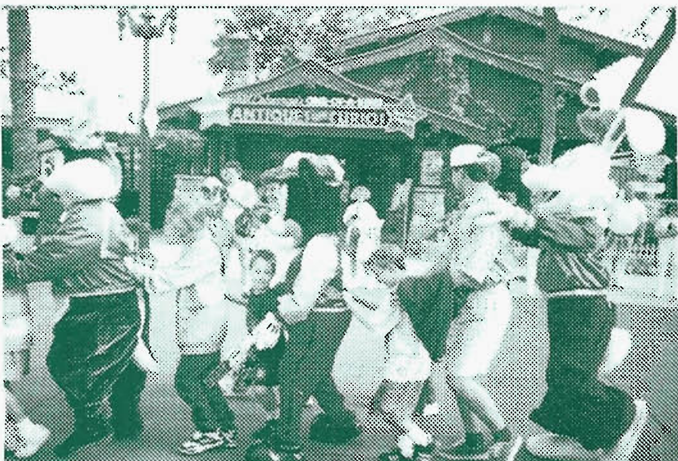
Під час лету Люба весь час дивилася у вікно — коли ж то вже Флорида? Через три години вони прилетіли, але було вже темно і, крім пальм, нічого не можна було розгледіти.

А наступного дня всі поїхали на пляжу Сієста Біч. У Сарасоті — унікальні пляжі з білим, як сніг, піском. Люба ступила на нього і здивувалася:

— Він — прохолодний.

Тато й мама також здивувалися, тільки пан Іван засміявся. Він знав, що всі дивуються, хто сюди приїжджає вперше. Сонечко пече, а пісок прохолодний, або ледве теплий. Океан був чудовий, над ним літали пелікани, падали у воду і знову піднімалися, на мілині бродили маленькі-маленькі пташки, подібні до горобчиків, тільки тендітніші і стрункіші, а на березі поміж людьми походжали білі гордовиті чайки, та виявилось, що вони пильно стережуть, чи хтось не їсть щось, щоб попрохати. Вони миттю очищали пляжу від усього їстівного.

Враження від пляжі було чудове. Та все перевершила екскурсія в Дисней. Вона випала якраз на день народження Люби, як особливий подарунок. Понад дві години тривала подорож автобусом до Дисней. А потім почалося чудо. Відразу, як тільки ступили за огорожу цього казкового містечка.



Дисней — це справжнє містечко. У ньому — вулиці, пречудові будинки, крамниці, а в центрі — Палац. Перед ним — велика площа, на якій відбуваються всілякі казкові дійства, виступи казкових героїв, а насправді — артистів. Вусібіч ведуть вулиці, на яких, за пляном-мапою, гості відшукують різні атракціони, що містяться в спеціяльних будівлях, або просто неба. Понад містом прокладена канатна повітряна дорога, а для любителів морських глибин споруджене справжнє підводне царство, яке можна споглядати через ілюмінатори спеціяльних металевих „амфібій", які з вами поринають у воду.

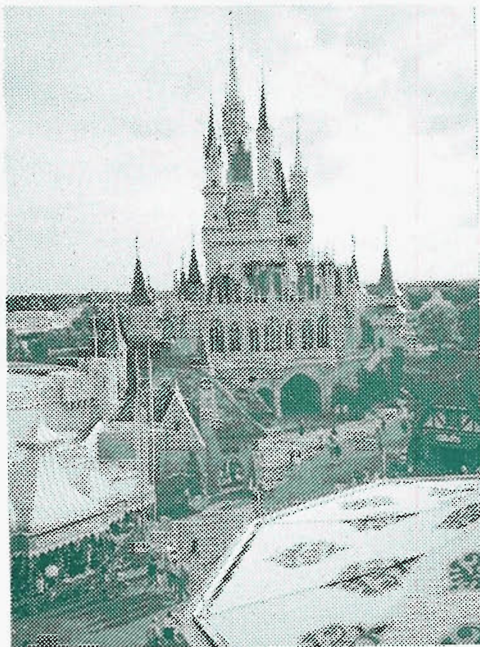
При вході в містечко гостей зустрічають казкові герої. Люба просто зачарувалася Міккі Маусом, Роджером Зайцем, яких мала вдома точнісінько в таких самих одягах. Вони фотографувалися з усіма, хто хотів,танцювали з дітьми і дорослими, роздавали автографи. Потім їх кудись покликали і незабаром Люба побачила їх на площі перед Палацом, де вони давали спеціяльну концертну програму.

Коли виринув перед зором Палац, всі зупинилися вражені. Що за будівля! Що за тонкі, мереживні лінії, високі вежі зі стрімкими шпилями!

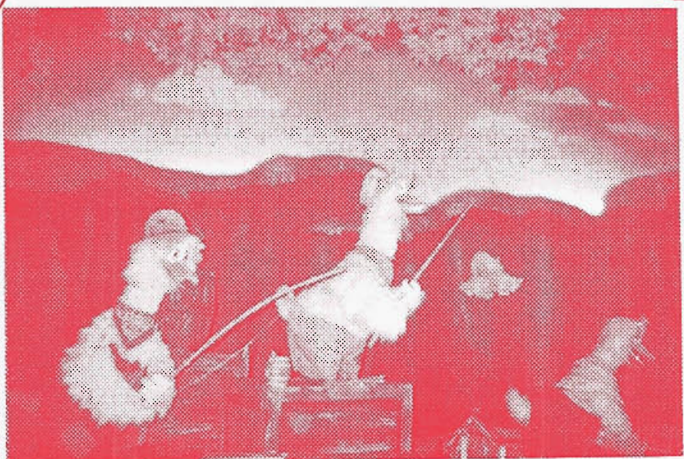
Намилувавшись ним, почали розшукувати ті атракціони, що найбільше принаджували. Люба відразу забажала піти туди, де найстрашніше: спочатку — попливти у „дубі" у водну подорож, щоб вкінці падати у водоспад з висоти п'ятиповерхового будинку, а потім — летіти в космос... Так і

зробили. Мама боялася тих атракціонів, але що Люба дуже хотіла, то мама вирішила випробувати те саме. Отже, попливли. Подорож була пречудова. Бо „дуби" в'їхали у високу гору, а в ній почалися несподіванки: по обидва боки річки, по якій пливли, співали і танцювали гуси, качечки, жабки, стрибав з дерева на дерево Тарзан, сиділа на слоні Ріта зі сином, усміхалися дивовижні квіти, різні пречудові ляльки співали і танцювали на рундучках будинків. Вони розкривали ротики, моргали вічками, крутили голівками. Усе світилося, сяяло, і водночас було таким природнім, ніби й справді живе. Та перед кінцем „дуби" зупинилися перед вузькою печерою, над входом якої сиділи дві галки чи то ворони у чорних фраках. Вони стали молитися за душі тих, що сидять у „дубах". Тут усі справді полякалися, бо зараз будемо падати. І справді, за мить „дуби" випливли з печери й один за одним полетіли у водоспад, під крик і вереск дорослих і дітей. У тому падінні мама загубила свою рожеву шапочку, і Люба мала з чого сміятися довгий час. А при виході побачили телевізійні екрани, на яких були зафіксовані поокремо всі „дуби", коли падали. Хто не закрив з переляку обличчя, міг купити собі знімку. Люба вийшла з піднятими в захоплені руками, але знімки найбільше хотіла тому, що мама мала ще в цей момент свою шапочку.

— А тепер — у космос, у космос! — закричала Люба.



Вони ввійшли до невеликої залі, сіли в крісла, запнули ремені. Попереду — екран, як у широформатному кінотеатрі. Та за мить усе це перетворилося у космічну ракету, яка почала шалено набирати швидкість. Крісла нахилялися то вліво — то вправо, то вперед, швидкість винесла їх в міжпланетні простори, до зірок, а потім вони стали різко падати на висотне місто, як Ню Йорк чи Чікаґо, помчали у проходах поміж хмародерами, створювалося враження, що вони от-от розіб'ються об котрийсь з них. Вереск страху і захоплення! Та ось ракета сповільнила лет і попливла в зорняному просторі...



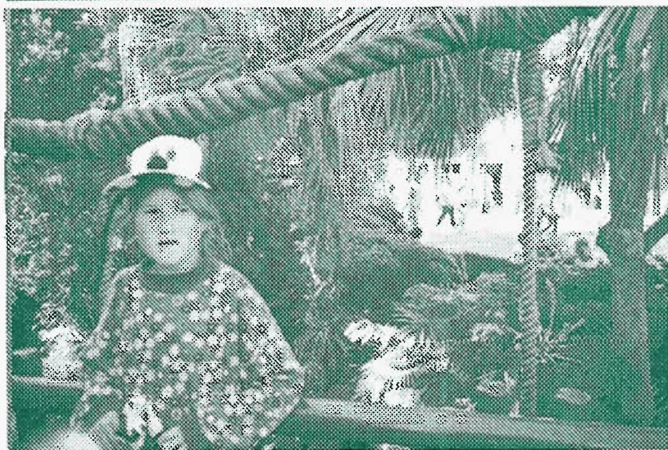
Цю чудову подорож Люба пережила двічі.

А потім була подорож на старому поїзді, по страшній залізниці, яку захоплювали розбійники, лунали постріли, над головами розламувалися скелі, лилася вода, вибухав вогонь, рейки нахилялися над обривами... Нарешті поїзд зупинився. Щось справді поламалося і подорож не закінчилася. Мама зідхнула з великим полегшенням, бо це виявилося страшніше, ніж падіння з висоти. Вони верталися пішком по рейках і переходах, маючи змогу оглянути оте творіння рук людських для розваги і втіхи. І в цьому теж була своя романтика, бо справді скільки люди напрацювалися і надумалися, щоб витворити цю казку, в якій усі були живими дійовими особами.

— Ніколи більше мене не кличте на цей поїзд, — сказала мама, коли вони вийшли з штучної гори на сонечко.

— Тату, знайдім щось спеціяльно для мами, — попросила Люба. І вони знайшли інший атракціон. Це був чудовий будинок, в якому можна було сидіти на лавочках і слухати спів пташок. Всередині це була ніби пишна китиця квітів, в якій усе співало і щебетало. Птахи, мовби живі, виводили свої трелі і різні мелодії, їм підспівували квіти, що рухалися і розкривали пелюстки в такт. Квіти були на всіх стінах, звисали зі стелі гірляндами, а поміж них „сиділи" птахи. Потім вони пішли до лісового театру. Там давали концерт лісові звірі, звичайно ж — рухливі ляльки.





— Дивіться, тут є дерево Робінзона! — вигукнула Люба і поспішила до височенного дерева, по гілляках якого була прокладена стежка на канатах. Вони піднялися по цій стежці і потрапили до „кухні Робінзона", потім — до його „майстерні". Та найбільше здивування викликало саме дерево, бо воно також було... штучне. Так-так, оте величезне дерево, яке „росло" поміж справжніми деревами і пальмами, на якому було тисячі зелених листочків і звисав волокнистий пух, було зроблене людськими руками, і так, що відрізнити його від інших було важко.

Потім вони пішли на повітряну, підвісну дорогу й оглянули місто згори. А після цього поринули вглиб озера, де „плавали" прекрасні риби і „росли" корали, різні морські рослини.

Після цього Люба вирішила ще раз випробувати хоробрість всіх і подалася до павільйону, що теж виглядав на космічний. Вони вже хотіли сідати у маленький відкритий поїзд, як раптом Люба звернула увагу на табличку, де було попередження: хто має серцеві проблеми — не сідати. Мама відразу відступила, а тоді й Люба завагалася. Поїхав один тато, сівши на самому переді. Десь вдалині чулися злякані крики. Коли тато повернувся, він не став розказувати про ту подорож, тільки сказав.

— Добре, що ви не поїхали...

На те Люба щиро пошкодувала:

— Ах, жаль, що я таки не відважилась...

*Галина ЧОРНОБИЦЬКА*

*Ілюстр. Юрія КОЗАКА*

# ВИГАДЛИВІ НОВАКИ

**Ми веселі юнаки,**
**ми мандруєм залюбки,**
**і взяли собі на плечі**
**величезні рюкзаки.**

**Раз, два! Раз, два!**
**У похід ідемо,**
**рюкзаки несемо.**
**Ох, важкі!**

**Вирушаємо у путь.**
**Ти, передній, не забудь**
**завернути до крамниці,**
**де бальони продають.**

**Раз, два! Раз, два!**
**У похід ідемо,**
**рюкзаки несемо.**
**Ой, легкі!**



*Пояснення-словничок:* **рюкзак** — ранець, наплечник (rucksack, knopsack, pack); **путь** — дорога.

„Веселка", 1970 рік.

Потім було ще багато чудес: їздили на поїздах, плавали на човнах, проникали в підземелля, сиділи на лавочках, заквітчаних пишно квітами, і — дивувались, дивувались, дивувались...

Жива казка для дорослих і дітей. І хто створив цю казку? Кажуть, що це був українець: Володимир Дісний. Закоханий в красу, у людей, у природу. Вся його родина посвятила своє життя на те, щоб подарувати майбутнім поколінням радість.

— Чому він в Америці це створив, а не в Україні? — спитала Люба на зворотній дорозі. — Тоді усі наші діти могли б це побачити...

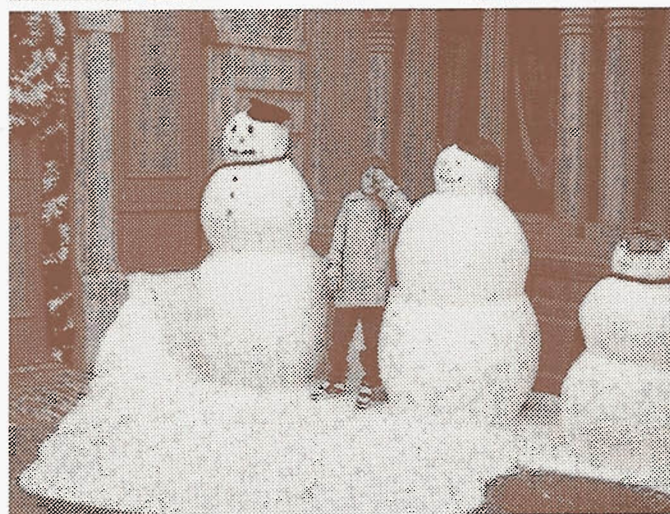
Тато з мамою тільки переглянулися. Та, власне, й пояснювати не було що, бо Люба й сама вже знала, що пережила Україна на своєму віку. Не до розваг їй було, Україна весь час боролася з ворогами за своє життя.

Потім вони повернулися до готелю, де зупинилися на ніч. Щоб продовжити враження, Люба пішла купатися до басейну, хоч уже був пізній вечір. А вранці вони пішли на прогульку біля готелю, там були чудові краєвиди з озерами. І яким було здивування всіх, коли біля одного озера прочитали напис: „Не купатися і не годувати аліґаторів".

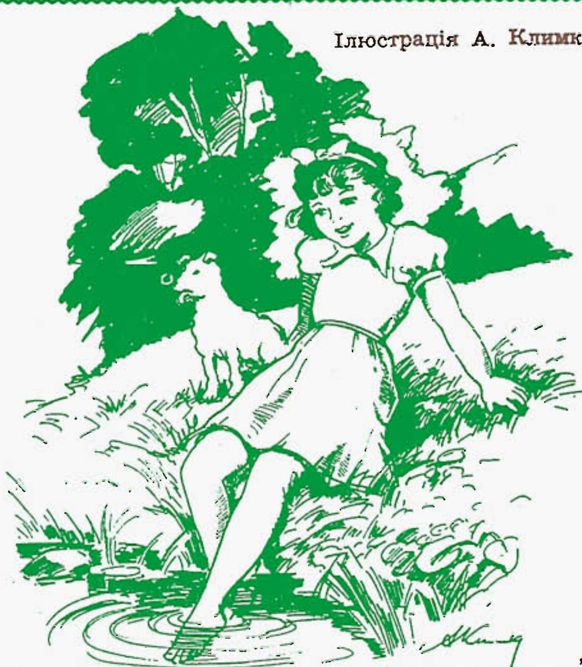
— То вони таки справді тут живуть, — прошепотіла Люба, відступаючи від озера.

Через два тижні літак знову ніс їх додому, до Ню Йорку. А Люба вже плянувала наступні вакації на Флориді.





Ілюстрація А. Климка



## РІЧКА

Річка, Марієчко, річка!
Швидше до неї — туп, туп!
Чиста, прозора водичка,
Ручкою, ніжкою — хлюп...

Ходять, виблискують рибоньки,
Швидко мигтять в глибині.
Далі не можна, там глибоко,
Там черепашки на дні!

Ще покупатися хочеш?
Годі, вилазь із води,
Сядь на м'якенький пісочок,
Грійся на сонці, сиди.

З неба всміхається сонечко,
Синя, ясна далина...
Наша малесенька донечка
Буде здорова й міцна.

*Н. Забіла*

„Веселка", 1957 рік.

Вольдемар БОНЗЕЛЬС

Ілюстр. Еріки СЛУЦЬКОЇ

# БДЖІЛКА МАЙЯ

**Переклад з німецької мови**
**(Продовження. Початок у числі за червень 1993 р.)**

**XIII**

Сонечко стояло високо над верховіттям старих буків, коли Майя прокинулася вранці в своєму лісовому замку. Спочатку їй здалося, що пригода минулої ночі була просто чарівним сном, але потім вона пригадала, що на світанку вернулась до свого житла, а тепер було вже близько до полудня. Ні, це було справді...

Зокола сонце пекло гарячим промінням листя, віяв теплий вітер. До бджілки долинали голоси різних комах. Майя поспішила скоріше вилетіти зі свого житла. Надворі, при соняшному світлі, все йшло, як звичайно. Ніщо не змінилося й ніщо не нагадувало про синю ніч. Комахи підлітали, віталися й летіли далі. В долині, на луках, був особливий рух. Майя знялася й понад лісом вилетіла в житнє поле. Серед колосків світились волошки й маки. Бджілка спустилась на галузку берези і в захваті дивилась на золоте поле, що тяглося вдалину й здавалося безкраїм. Легенькі хвилі пробігали по ниві. Їх наганяв несміливий літній вітрець, що віяв приязно й обережно, не порушуючи спокою прекрасного світу.

Декілька маленьких брунатних метеликів весело бавились над полем. Майя деякий час із цікавости й залюбки стежила за веселою грою метеликів, але потім їй знову стало сумно, може тому, що згадала своїх.

Несподівано біля неї пролунав незнайомий голос.

— Добридень!

Майя злякано озирнулась.

Неподалік сиділа маленька брунатна комашка, схожа на півкулю; на спині вона мала сім крапок. Під цею брунатно-червонуватою півкулею виднілась манюсінька чорна голівка, а в ній блищали два ясних очка. Тепер Майя розгледіла й тонкі ніжки, схожі на ниточки. Вони визирали з-під плямистої копули, котру носили на собі хутко й спритно. Це ж, певне, цей самий товстун і гукнув до неї. Він одразу дуже сподобався бджілці. Незважаючи на те, що він мав таку чудну поставу, в нім було щось надзвичайно привабливе.

— Хто ви? — поцікавилася Майя. — Я — Майя, із сімейства бджіл.

— Ви що ж... хочете образити мене?! — гукнув товстун. — На якій підставі?

— Що ви! Що ви! — злякалася Майя. — І в думці не мала! Я таки справді не знаю, хто ви.

— Про це вам скаже всякий!... Ну, коли ви забули, то я вам допоможу згадати. Ось дивіться!

Товстун став поволі повертатись перед бджілкою.

— Я повинна почислити, скільки крапок у вас на крилах?

— Дуже прошу.

— Їх сім.

— Ну? — спитав жук. — Отже?.. Ще й тепер не знаєте?.. То слухайте ж. Я належу до сімейства Семикрапних, а звуть мене Альоїзом, за фахом я — поет. Люди ще

звуть мене Зозулькою... Ну, та це їх діло. Сподіваюся, що хоч це моє ім'я вам знайоме?

Майя не зважилася сказати — ні, щоб не засмутити Альоїза.

— Мають рацію, — промовив голосно Альоїз, — бо я живу соняшним світлом, тишею й любов'ю людей.

— Як? То ви й не їсте нічого? — здивувалася Майя.

— Як то — не їм? Їм рослинні воші. А ви не їсте їх?

— Ні, таж це...

— Що?

— Це ж... це... трохи не звично, — несміливо сказала Майя.

— Це б пак! — промовив Альоїз. — Звичайно, ви пильнуєте додержувати різних приписів, як усі звичайні люди. Ну, а ми, поети, недалеко зайшли б із цим. Маєте час?

— Маю, маю.

— Ну, то я прочитаю вам вірша. Сидіть спокійно й закрийте очі, щоб не відволікатись. Вірші звуться ,,Людський палець". Це моє особисте переживання, я



написав. Ви слухаєте?

— О, так!

— Отже:

**ЛЮДСЬКИЙ ПАЛЕЦЬ**

**Раз сидів я на руці**
**Й зліз на палець потихеньку:**
**Він кругленький на кінці,**
**Має дощечку маленьку —**
**Загострену і гладеньку,**
**Вгорі — панцир той твердий,**
**Знизу ж — м'якший, ворушкий.**

— Ну, що, як? — спитав Альоїз. На очах його бриніли сльози зворушення, а голос тремтів.

— Палець дуже зворушив мене, — відповіла Майя, зніяковівши трохи. Насправді вірші зовсім їй не сподобались.

— Ви хочете сказати, то мій твір належить до найкращих? Дякую вам. Але вибачте, що мені вже час іти: самітність — це все для поета. Прощайте.

— До побачення, — відказалася Майя. Вона так і не зрозуміла, що, власне, хотів сказати маленький товстун. Проте він іще невеликий, може виросте ще, вирішила вона.

Бджілка дивилася услід Альоїзові, поки він старанно ліз вгору по галузці. Манюсінькі ніжки його ледве можна було запримітити, і здавалося, що він рухається на маленькій колісниці.

**(Продовження в наступному числі)**



*Ілюстр. Еріки СЛУЦЬКОЇ*



*Віра БАГІРОВА*

## БАБЦЯ СПИТЬ

**Ходить тиша в теплих капцях**
**Задрімала в кріслі бабця.**
**А годинник цокотить:**
**Бабця спить, бабця спить.**

**Я навшпиньки вийду з хати,**
**Щоби їй на заважати.**
**Не скачи, собачко, цить!**
**Бабця спить.**
**Бабця спить.**

40

*Т. СИДОРЕНКО*

# ЦЕЗАРЕВА ПОМСТА

*Ілюстр. М. МИХАЛЕВИЧА*

Від того часу, як большевики розстріляли батька Ніночки, а маму позбавили роботи та відібрали від неї хату, десятилітня дівчинка пізнала, що таке горе й злидні. Жила вона з матір'ю на краю міста в убогій хатині, яку відступив їм господар не так для прибутку, як з милосердя. Там вони й тужили та сумували — мама, Ніночка і великий пес Цезар.

Хата стояла над яром, у якому був ставок. За яром, на місці зрубаного лісу, були кущі, а далі стояв великий дубовий і грабовий ліс. Добре ще, що мама вміла кравцювати — кому блюзку пошиє, кому спідничку, і заробітками з того вони сяк-так трималися. Але й Ніночка не сиділа без роботи. Почувши якось, що мама турбується, чим вони взимку будуть опалювати хатину, Ніночка взяла мотузок і пішла до лісу. Вірний Цезар пішов разом з нею. Нав'язавши сухого хмизу, Ніночка відложила один сухий патик і промовила до Цезаря:

— А це — для тебе! Треба самому заробляти на хліб!

Цезар був розумний пес і, коли Ніночка з натугою звалила свою в'язанку на плечі, він схопив патика зубами і гордо пішов попереду. Коли спочивала Ніночка, спочивав і Цезар, поклавши патик на землю.

Кожного дня Ніночка з Цезарем ходили до лісу. Купа хмизу коло хатини збільшувалась. Одного разу, спускаючись у яр з в'язанкою хмизу, Ніночка побачила гурт приміських хлопців, що бавилися в м'яча. Хлопці теж її побачили.

— О, йде хазяйка! — глузливо засміявся один з молодших, Петро. — Анумо, хлопці, віднімемо в неї хмиз та вкинемо в ставок!

— Що це ти! — обізвався старший Михайло. — У неї батька розстріляли, а ти хочеш хмиз одняти! Спробуй но зачепити Ніну — побачиш, чи не схопить тебе Цезар за горлянку!..

— Та я що? Я жартую! — виправдувався Петро. Тим часом Михайло підійшов до Ніночки і поважно запитав:

— Паливо заготовляєш?

— На зиму! — відповіла Ніночка. — Тепер погода гарна, а взимку може бути така хуртовина, що й носа з хати не виставиш!

Цезар поклав свій патик, підійшов до Михайла й обнюхав його. Він завжди так робив, коли хотів довідатись, що це за людина. Обнюхавши, він дружньо покрутив хвостом.

— Завтра підеш також по хмиз? — запитав Михайло.

— Піду, бо ще багато треба палива!



— Давай, я піддам тобі на плечі! — промовив Михайло, піднімаючи в'язанку з землі.

Михайло вернувшись до хлопців, дав наказ:

— Завтра кожний мусить прийти сюди з мотузком. Навчу вас нової гри.

* * *

Другого дня, коли Ніночка верталася з лісу, хлопці йшли слідом за нею. Завважила їх Ніночка аж тоді, як підійшла до своєї хати.

— А куди це ви несете? — запитала здивовано дівчинка, побачивши у них в руках хмиз.

— На купу! — відповів Михайло.

Купа біля хати відразу побільшала на цілий віз.

— Ану, хлопці, гайда ще раз! До вечора ще встигнемо!

Хлопці пішли до лісу ще раз. На поворотній дорозі їх зустріла баба Мотря.

— Що то ви носите хмиз, як бджоли мед? — запитала бабуся.

— Це для Ніночки, в неї батька немає! — відповів Михайло.

— Боже діло робите, дітки! — промовила бабуся. — Хай вас Цариця Небесна нагородить за добре серце!

Підбадьорені хлопці працювали і другий день і третій. Дровами на зиму мама і Ніночка були забезпечені.

Пізно восени дівчинка збирала в лісі гриби. Вертаючись додому, на корчівці* зустріла мисливця з рушницею. Підійшла ближче і затремтіла — це був начальник повітової Чека,** де розстріляли її батька!..

— А що ти тут робиш? — спитав по-московському начальник.

— Гриби збираю! — відповіла перелякана Ніночка.

— Багато назбирала?

— Ось у кошику! — показала Ніночка. Тим часом Цезар підійшов до чекіста, обнюхав його і відійшов, загарчавши сердито — а-р-р-р!

— Сердитий у тебе собака, бачу.

— Ні, він дуже добрий. То ви йому не сподобались.

— Продай мені його!

— О, ні, ні за які гроші! Цезарю ходім! — і Ніночка рвучко рушила додому.

— „Цезар його не любить, — подумала дівчинка, — може відчуває, що він убив мого тата..."

Вона пригадала, що Цезар колись врятував батькові життя, коли на нього кинувся в лісі вовк.

***

Одного разу, коли Ніночка мандрувала лісом, із гущака вийшов сусідів син Омелько. Ніночка знала, що його давно немає дома, що він у повстанцях. Большевики вже кілька разів розпитували про нього.

— Ніно, Ніночко! — покликав Омелько. — Ти сама?

— Будь спокійний! Тільки Цезар зо мною.

Омелько підійшов ближче і добув з кишені шматок тонкої білої березової кори. На ній було щось написане.

— Заховай, серце, цю записочку між свої грибки і ввечері занеси до Панаса Калини. Знаєш його!

— Гаразд, занесу.

— Тільки... нікому нічого... — і Омелько поклав собі пальця на губи.

— Знаю!.. — шепнула дівчинка, поклала шматок кори в кошик, привітно всміхнулася і пішла.

З того часу Ніна кілька разів переносила в село Омелькові записочки.

Одного разу Омелько поклав їй у кошик цілий задрукований листок.

— Гляди ж його, мов ока!.. Діло важне!

Ніна мовчки кивнула головою.

Аж одного разу... сталося! Як тільки вийшла вона на узлісся, з-за куща підвелася постать чекіста.

— Знову за грибами?

— Так, за грибами, — ледве прошепотіла Ніночка, побілівши, мов полотно. — Але...

— Часто грибки збираєш! — заговорив чекіст, злорадо всміхаючись. — А давай, я поглягну, скільки назбирала.

— Я... цим разом... нічого не знайшла!. — скрикнула Ніночка, захищаючи свій кошик. Але чекіст простягнув руку, схопив за кошик і рвонув до себе. З його уст почувся проклін.

## У ЛІСІ



**А чи був у лісі ти?**
**Чи бував?**
**А чи білку й зайчика**
**Зустрічав?**
**А чи бачив дятля ти**
**На корі?**
**Або мишку сірую**
**У норі?**

**А чи бачив, хлопчику,**
**Ти в ліску,**
**Хто там має хатоньку,**
**І яку?**
**Хто живе на гілочці,**
**Хто в дуплі?**
**А хто спить під кущиком**
**На землі?**

*К. Перелісна*



„Веселка", 1957 рік.



— Ах! — крикнула злякано Ніночка і, по хитнувшись, упала на землю.

Нараз, мов чорна блискавка майнула в повітрі, і Цезар вагою свого п'ятидесятифунтового тіла кинувся на груди чекіста. Гострими, як ножі, іклами вп'явся в його горлянку. Чекіст повалився на землю, випустивши з рук рушницю. Спочатку хотів боронитись, але Цезар рвав шматував його, і тільки тоді відступив, коли впевнився, що ця погана людина вже не встане. Коли охолов з люті, побачив Ніночку, що втікала поміж кущами. Покинув чекіста і наздогнав її.

— Ти його задавив? — запитала дівчинка дрижачи, мов листок на осиці. Але в голосі її не було докору. Вона пригадала собі, що той самий чекіст замучив її батька і багатьох інших невинних людей. А скільки їх ще могло згинути від його катівських рук?

Чекіста знайшли на другий день. Лікарі докладно його оглянули і ствердили, що смерть настала внаслідок великого крововиливу. Такі рвані рани міг зробити лише хижий звір, правдоподібно вовк.

Ніночка ж таємницю Цезаревої помсти зберігала двадцять років і виявила її аж тоді, як втекла від большевиків на Захід. Навіть мамі призналася не скоро після випадку.

А вірний Цезар закінчив своє життя 1933 року не то від голоду, не то від старости.

---

* корчівка або корчунок — місце, де вирубано ліс і вирвано-викорчувано з землі пеньки з корінням.

** Чека — скорочене з московського „Чрезвичайна Комісія" — так називалася большевицька поліція в перші роки панування большевиків на Україні. Службовців-поліцистів, що працювали в Чека, називали „чекістами".

„Веселка", 1956 р.

*Ілюстр. Еріки СЛУЦЬКОЇ*

*Віра БАГІРОВА*

## КІЗКА І ТИМІШКО

**Скаче кізка до Тимішка:**
**— Може, буцнемося трішки?**
**Та відказує Тимішко:**
**— Не ростуть у мене ріжки!**



Ілюстр. Еріки СЛУЦЬКОЇ

* * *

Зацвів
на голівці
Віночок
чудовий,
Біленьком
півколом
Голівку
обняв.
Це наша
Маринка
Сидить у
віконечку,
Щоб цвіт
калиновий
У вранішнім
сонечку
На радість
усім
Ще пишніш
розцвітав.

* * *

Пташка щебетала,
Миленько казала,
І тобі, і мені,
І маленькій дитині,
Що то є, щоб ти знав,
Щоб усім ти розказав,
Що в гнізді, на стовпі,
Щось шепоче: чі, чі, чі!



Ганна ЧЕРІНЬ

## ВЛІТКУ ПІД КАЛИНОЮ

Літо сіє дощ крізь сито,
Щоб м'який він став, як шовк.
Грім гуркоче несердито —
Тільки буркнув, та й замовк.

Посідаємо на лаву
Під калиновим кущем —
Смакувати будем страву
Пречудову — ще і ще!

А яка ж то лакомина,
Що смачнісінька така?
Свіжоспечена хлібина
Й вишні з нашого садка.

(У минулому числі, помилково, авторкою цього вірша було названо Галину Кирпу. Просимо вибачення в обох авторок).

40



*Хто вміє віночок вити,*
*Той вміє життя любити.*
*Який вінок — такий голосок.*

# УКРАЇНСЬКИЙ ВІНОЧОК

Український віночок — не просто краса, а й оберіг, „знахар душі", бо в ньому є така чаклунська сила, що болі знімає, волосся береже.

Вплітaлося до віночка багато квітів: вишні, ружі, калини, безсмертники, деревію, незабудьки, чорнобривців, любистку, волошок, ромашки.

Найпочесніше місце належало Деревієві. Ці дрібненькі біленькі квіточки здалеку нагадують велику квітку, її називали в народі деревцем. Коли квіти перецвітають, вітер розносить насінини далеко-далеко. Та хоч би де проросла ця рослина, вона завше цвіте. Тому люди вплели її до віночка, як символ нескорености.

А Барвінок — до людської оселі, до городу тягнеться. Взимку відвар барвінку п'ють від простуди, влітку барвінком прикрашають святковий стіл, хліб, хату, плетуть весільні букети. Цілий рік його шанують, вважають символом життя.

Безсмертник дарує здоров'я нашому роду людському. Чи виразки, чи ранки — дуже гоїть, тому й співають славу цьому цвітові.

Цвіт Вишні та Яблуні — символ материнської любови.

Калина ж — символ краси та дівочої вроди, символ України.

У народі кажуть, що Ружа колись була красивою дівчиною, а її сестри — Мальва та Півонія лікували людей від серцевих хворіб. А Зимовий Вітер, що мав холодне серце, перетворив їх у квіти.

Любисток і Васильки були колись птахами. Люди люблять ці квіти за пахощі та за їх лікарські властивості. Ними миють волосся, освіжають хатнє помешкання, купають маленьких дітей. Тому у віночку — це символ людської відданости, вміння бути корисним.

Ромашка у віночку — наймолодша за своїм віком, її вплели у віночок люди, коли переконалися, що вона приносить не лише здоров'я, але й доброту та ніжність. І вплітають її разом з гронами калини та цвіту яблуні, вишні. Переплітають з батіжком хмелю — символом гнучкости й розуму.

Цвіт Маку долучають у вінок лише ті дівчата, у чиїх родинах хтось загинув у боротьбі з ворогами. До того ж мак є символом печали, туги.

А всього в українському віночку — 12 квіточок і кожна — лікар, оберіг. Плести віночки — то ціла наука й дійство. Прабабусі добре знали, як плести і коли, як довше зберегти квіти у вінках.

В'язати стрічки теж треба вміти і знати їх символи.

Скажімо, найпершу у віночку посередині — в'яжуть світло-бронзову стрічку — символ землігодувальниці. Побіч від бронзової — жовті стрічки — символ сонця, за ними — світло-зелені — символ краси і молодости. Потім — голубі, сині — символ неба і води, що дають силу і здоров'я, далі в'яжуть жовтогарячу — символ хліба, фіолетову — символ мудрости людини, малинову — символ душевности, щирости, рожеву — символ достатку. В'язали до строю й білу стрічечку, але тоді, коли кінці її були розшиті сріблом і золотом. На лівому кінці вишивали сонце, а на правому — місяць. Якщо стрічка на була вишита, то її не пов'язували, бо це символ пам'яті померлих.

Дівчата, що вплітали у вінок мак, одночасно пов'язували до нього червону стрічку — символ смутку й магічности.

Люди вірили у силу стрічок. Стрічки — обереги волосся від чужих очей; відмірювались вони по довжині дівочої коси.

Коли дівчина росла сиротою, то в косу вона вплітала голубі стрічки. І люди при зустрічі обдаровували таку дівчину подарунками, хлібом, грошими, тканиною, одежею. Бажали їй стати щасливою та багатою.

Починали носити віночок дівчатка з трьох років. Перший — для трирічної дівчинки — плела мама, намочувала у росах, коли на небі сонце зійде. І купала його в росах сімднів, а тоді до скрині клала. У віночку тім — чорнобривці, незабудьки, барвінок, м'ята. Кожна квіточка лікувала дитину: чорнобривці допомагали позбутися болю голови, незабудка та барвінок зір розвивали, а ромашка серце заспокоювала.

У чотири рочки плівся інший віночок. Усі кінчики пелюсток були вже розсічені, доплітався безсмертник, листочки багна чи яблуні.

А для шестирічної доньки вплітали мак, що давав сон та беріг думку. Вплітали ще й волошку.

Для семирічної дівчинки плели вінок з семи квіточок. І вперше вплітали цвіт яблуні.

То був цілий ритуал, коли батько торкався вінком голівки і промовляв: „Мати-яблуне, дядино моя..." та прохав у неї здоров'я і долі дитині.

У центрі було гроно калини — символ краси дівочої, далі — квітки незабудьки („Я прийшла до тебе, роде мій! Не забудь мене"), барвінку, любистку, чорнобривців чи нагідок, безсмертнику.

Крім вікових віночків, на Україні існували ритуальні, звичаєві, магічні вінки. Усього 77 видів вінків!

*Подала Неля Лисенко*

*Наталія* КІБЕЦЬ

# В ПОДОРОЖ З ФОТОАПАРАТОМ

Чудова пора року літо. День довгий. Досить часу набігатись, позаглядати у всі закутки. Сонечко обігріває і пестить всіх: — живий тваринний, пташиний і рослинний світ. Казковий квітковий килим стелиться на лугах, лісових галявинах, на полонинах. Трава навкруги молода, соковита, яскравозелена. Ліс в чудовому вбранні. Ранком особливо відчувається свіжість і чудовий аромат росяних квітів. Ліс, як багатоповерховий будинок. На нижньому поверсі — різні трави, вони запрошують комах на медовий бенкет; на вирубках і на узліссі росте Іван-чай або зніт у малиновому вбранні, в долині — білорожеві дзвіночки брусниці, цвіте ніжна голубика-лохина, в сосновому рідколіссі — чорниці; на соняшному узліссі — білі квіти суниці. В цей час багато квітів. Море нектару, незчисленна кількість запашного і поживчого пилку для бджілок. Бджілки летять спокійно, не поспішаючи. Для них 15-20 міліґрамів нектару — вантаж легкий, а вже як наберуть 50-55 — затяжкий. Крім того, у кошичках задніх ніжок лежить по дрібці пилку. Під соснами пахнуть граціозні конвалії, на кожній стеблині нанизані білі пахучі ліхтарики. Конвалії недружелюбні до сусідок у китиці, вони в'януть. Дружать вони лише з незабудьками.

На другому поверсі лісу — кущі: цвіте медоносна акація (приміряє білі капелюшки), калина, малина, крушина, по байраках та узліссі — білорожева шипшина.

Третій поверх — крони дерев. Одягнулась в білі шати горобина, цвітуть світло-брунатні шишечки розлогих ялинок, золотостовбурних сосен. Зелене листя випарює багато вологи і тому в лісі майже завжди холоднувато, навіть трава холодна, якщо пройти по ній босоніж.

Дуб випарює за день до п'яти відер води, а береза — шість. Підраховано, що один гектар дубового лісу випарює в рік тисячу двісті тонн води, а береза — тисячу п'ятьсот. В спекотний день все це повертається на землю цілющим дощем.

---

*Словничок:* **Іван-чай** — Rose-bay or willow herb; **брусниці** — red bilberries; **голубика** — blueberries; **суниці** — strawberries; **крушина** — buckthorn; **шипшина** — Dog-Rose; **горобина** — Ashberry; **незабудька** — forget-me-not.

*Оксана* КРУШЕЛЬНИЦЬКА

# НА ГАЛЯВИНІ

**На галявині — олені**
**А навкруг — ліси зелені.**
**Оленятко мружить очі,**
**Воно спатки дуже хоче.**
**Мама каже: — Не лінуйся,**
**А до всього придивляйся,**
**І не тільки придивляйся,**
**А пильненько прислухайся.**
**Шелест кожного листочка**
**Й мишенятка з-під пеньочка**
**Ти повинен розрізняти,**
**Щоб життя охороняти.**
**— Мишенят я не боюся, —**
**Оленятко — до матусі, —**
**І листочків шум зелений**
**Не страшний зовсім для мене...**
**Усміхнулася матуся**
**Й знов сказала: — Не лінуйся,**
**Вушка нашорош гарненько**
**Й слухай лісу шум пильненько.**

Джерзі Сити, червень, 1994.



*Алла КОССОВСЬКА*

# ХЛІБ

Сьогодні Івась встав, мабуть „з лівої ноги”, як сказала Івасева бабуся Ганя: „Усе йому недогода!"

— Я не хочу цих штанів, вони мені тиснуть! — кричить він, коли бабуся хоче його одягти. А ці штани Івась носить вже давно і вони йому ніколи не тиснули.

— Ця сорочка „кусається"! — знову кричить він, коли бабуся натягає на нього сорочку, хоча сорочка з ніжного шовку.

— Не хочу тих шкарпеток, дай білі!

А за сніданком нова біда:

— Ай, ай, ай! Молоко гаряче, я обпік собі губи!

— Не вигадуй, — каже бабуся, — я його покуштувала, воно лише тепле.

— Я не хочу молока, дай кави!

— Пий, не вередуй, дітям кави пити не вільно.

— А я хочу!

— Але цього ще не досить!

У розмову втручається мама:

— Припини, Івасю, сперечатись, що це з тобою сьогодні? Чи ти здоровий?

Мама мацає Івасеве чоло. Івась відхиляє мамину руку і кидає на підлогу шматок хліба.

— А це що таке! — обурюється мама. — Як ти смієш кидати долі хліб?! Ти знаєш, що він не легко дається людям?

Ти знаєш, що буває, коли у людей нема хліба? Ти знаєш, що без хліба люди вмирають? Піди, стань у куток і не виходь з нього, поки я не дозволю!

Маму не послухатись не можна, мама не бабуся, яка все прощає внукові. Івась набурмосений стає в куток.

Мама збирається на роботу, бабуся сідає в крісло, бере шиття. Івась стоїть в кутку і плаче.

— Покинь плакати, — каже бабуся, — заробив, так і покутуй. А хліб на землю кидати гріх, ним люди годуються, без нього нема життя. Коли я була малою, я жила з батьками на селі. Мій батько був хлібороб і працював важко, щоб вистачило хліба на всю родину. А нас, дітей, було багато. Але прийшли московські большевики і позабирали в українських селян весь хліб до останнього зерна. І тоді почався голод. Люди мерли, як мухи. Батько помер першим, потім мати, а там і діти, один за одним.

Бабуся непомітно скинула з ока сльозу. Івась дивився на неї з кутка великими зляканими очима.

— Коли вмирав маленький братік, він все просив: „Хлібця, дайте хлібця, хоч малесенький шматочок, хоч шкоринку..." але нічого не було йому дати, і він помер.

— Помер... — луною відізвався Івась, і губи його викривилися, як від фізичного болю.

— Помер. І інших п'ятеро померло, тільки старший та я, хоч і пухлі, і вже ходити не могли, якось вижили.

Тепер з Івасевих очей лилися інші, добрі сльози, сльози жалю до дітей, що померли з голоду.

— А... я... я б... їх нагодував, я б... їм дав багато багато хліба!... — плачучи сказав Івась.

Мама вийшла із спальні і глянула на сина теплими очима.

— Можеш вийти з кутка. Підніми хліб!

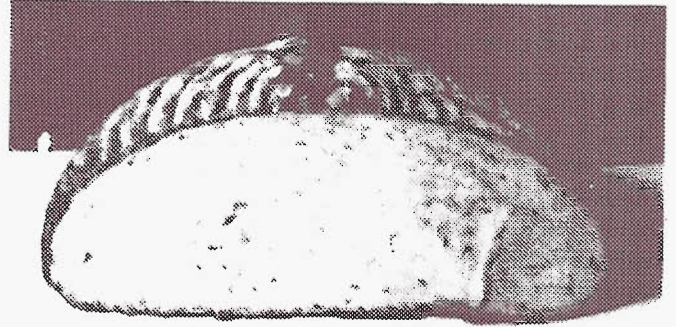
Івасик обережно підняв шматок і поклав на краєчок столу.

— Ти чув, що розповідала бабуся? Отож, дякуй Богові, що маєш хліб і до хліба, а є ще й досі в світі діти, які голодують. Ми живемо в багатій вільній країні, яка допомагає іншим бідним країнам. І ти, синку, як виростеш і будеш мати змогу, то при зустрічі нагодуй голодного, поможи йому. І ніколи не кидай хліба ні на землю, ні в сміття, пам'ятай, що хліб це — життя і його треба шанувати!

---

*Пояснення-словничок:* Бабуся розповідає про свої дитячі літа в Україні — це було 1933 року. Тоді большевицький уряд у Москві навмисне відібрав від українських селян усе збіжжя, бо вони не хотіли працювати на своїх поневолювачів. Таким способом большевицький уряд засудив їх на страшний голод, від якого померло багато мільйонів людей.

**Вередувати** — to be capricious; **обурюватися** — to be indignant; **набурмосений** — нахмурений, невдоволений; **хлібороб** — тут: селянин (peasant); **шкоринка** — crust; **пухлий** — swollen.



**Яків Гніздовський — Хліб**

„Веселка", 1973 рік.

# ОСЬ І ВЕРЕСЕНЬ:



## ДО ШКОЛИ ПЕРШИЙ РАЗ...

Ясне сонечко сміється,
Бо сердечно любить нас,
А найбільше тих, що нині
Йдуть до школи перший раз.

Школа двері розкриває,
І вітає щиро нас,
Найщиріше тих, що нині,
Йдуть до неї перший раз.

Я бажаю щастя, долі
Всім вам, діти, в добрий час,
А найбільше тим, що нині
Йдуть до школи перший раз!

*М. Петрів*

„Веселка", 1955 рік.



## МІЙ ОЛІВЕЦЬ

Гляньте, друзі милі,
Що то за мистець
Мій новенький, білий,
Бравий олівець!

По папері ходить
І сюди й туди,
Пише все й виводить
Легко, без біди.

Чи А, О писати,
Чи 4, 7
Чи бджолину хатку,
Чи ведмежий дім,

Завжди на послугу
Він готов мені —
Час із ним минає,
Мов у гарнім сні.

І за ним я лину
По тонків слідку
В мудрощів країну,
Радісну, дзвінку.

Завжди чистий, білий
І легкий, мов пух,
Мій олівчик милий,
Мій вірненький друг.

*Роляник*

„Веселка", 1955 рік.

* * *

А, а, а, котика нема!
Е, е, е, де наш котик, де?
І, і, і, спить на печі,
У, у, у, з'їв мишку малу.
О, о, о, не будіть його.
И, и, и, спи, котику, спи!

# ЧАС ДО ШКОЛИ



*Оксана КРУШЕЛЬНИЦЬКА*

**ЗАВДАННЯ „ВЕСЕЛКИ": замість крапок поставте потрібні слова, які ви знайдете в дужках.**

## ЗАВДАННЯ

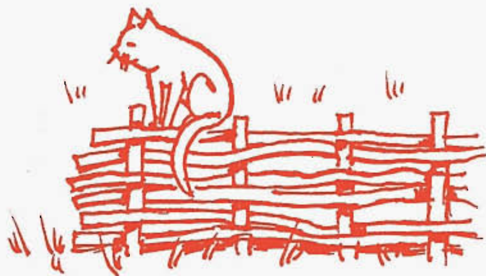
**Осінньої пори не видно дітвори**
**Не бігають, не грають — усе книжки...**



**— Все можна вичитати в книжці, -**
**Сказала Оля ляльці Христі.**
**— Тому придумувать слова**
**Моя не хоче ...**



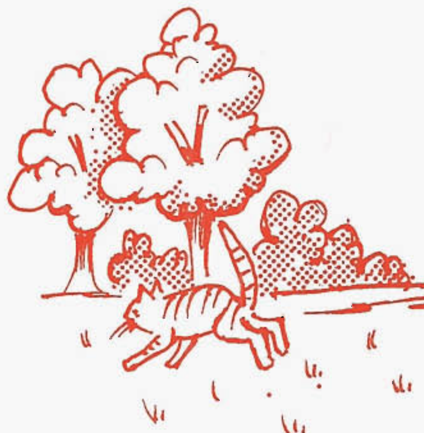

**— Хіба ця тяжко? Це ж — забава, -**
**Озвалася сестричка Слава.**
**— Дивись, дивись, он там, на пліт,**
**Стрибнув пухнатий сірий ...**



**Зідхнула Оля тишком-нишком**
**І знову взялася до книжки.**
**А там — на плоті огудиння**
**Розкинула велика ...**



**— Чому мене ти обдурила? —**
**До Слави Оля говорила.**
**— Де є отой пухнатий звір?**
**— Давно стрибнув в сусідній ...**



**(читають).**
**(голова).**
**(кіт).**
**(диня).**
**(двір).**

Оксана КРУШЕЛЬНИЦЬКА

Ілюстр. Еріки СЛУЦЬКОЇ

# ХТО ЗНАЄ — ТОЙ ВГАДАЄ

**Що та за грибочки,**
**Що в білих сорочках**
**Ще й крисані кавові —**
**Дуже горді панове?**

(Білий гриб)

**Капелюшки червоні донизу загнені.**
**Білою фарбою покраплені,**
**Люблять вони проти сонця стояти**
**Та ніхто їх не хоче брати.**

(Мухомори)

**У мереживні спіднички**
**Повдягалися сестрички**
**Й гуртом всілися на глиці**
**Круг старенької ялиці.**

(Лисички)

**У густу траву ховаюсь,**
**Так від сонця захищаюсь,**
**Та росту я дуже швидко,**
**Із трави мене вже видко.**

(Підберезник)

**Під осиками, в гайочку**
**Я живу біля пеньочка.**
**Тільки прикрість одну маю**
**Ніде шапки не сховаю.**

(Підосичник)

**Я зовсім як білий гриб,**
**Зовні мовби один тип.**
**Тільки синє піднебіння**
**Видає моє коріння.**

(Синій гриб, синюх)

**Я під соснами зростаю,**
**Місця тут багато маю.**
**А коли стає затісно, —**
**Шапку свою ставлю скісно...**

(Моховик)

**Хоч тоненькі наші ніжки,**
**Та ходити любим пішки,**
**На пеньочки скачем швидко**
**І на дереві нас видко.**

(Опеньки)

**Ми подібні на опеньки,**
**Але знизу ми темненькі,**
**То ж ніхто нас не збирає,**
**Всяк від себе проганяє.**

(Опеньки несправжні)

**Слимачок живе в світлиці,**
**Ну, а я собі — на глиці.**
**Чому шапку вогку маю?**
**Бо щодня її вмиваю...**

(Маслюк)









# 40

Як розломите мене,
Білий сік відразу йде.
То ж сідайте під дубочком
І смакуйте моїм бочком.

(Сироїжка)

Ми на всіх наставим ріжки,
Щоб боялися нас трішки.
Ми усі живем юрбою
О-о-отакою головою!

(Квочка)

Легко сонечко кружляло
І мене розмалювало.
Я єдиний в цій окрузі
Хвильки маю на картузі.

(Рижик)

Не кажіть, що ми поганці,
На гною вродившись вранці.
Дуже навіть ми чистенькі,
Маєм шапочки сіренькі.

(Гнойовики білі)





Найбіліше личко маю,
До схід сонця умиваю.
Чи в садочку, чи у полі —
Місця маю я доволі.

(Печериця)

Я пекучий, навіть дуже
Та про те мені байдуже.
До людей я приязнь маю,
І нікого не лякаю.

(Гірчак)

Хоч і різні ми на вроду,
Та одного й того ж роду.
Фіолетові й сіренькі,
рожевенькі й зеленькі
Ми найперші вас стрічаєм
І до лісу проводжаєм.

(Глубінки)

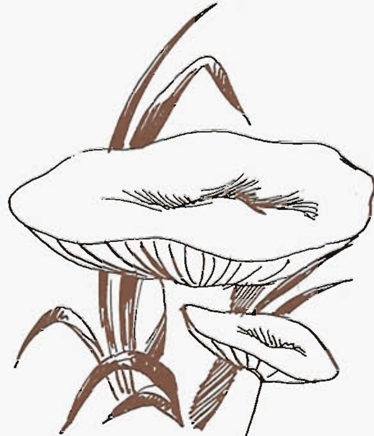
Поки я — молода й гожа,
То на грудку сиру схожа.
А як трохи постарію,
Димом темним закурію.

(Порхавка)













# У „ВЕСЕЛЦІ” ГОСТЮЄ „БУКВАРИК”

З УКРАЇНИ



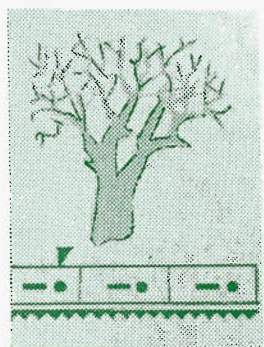
да до ду



плоти — плоди

пліт — плід

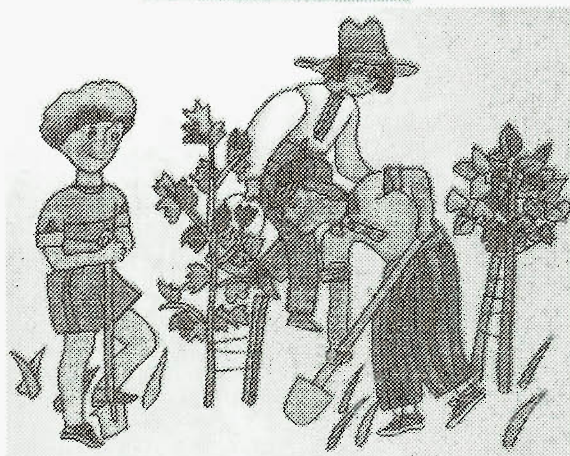
ди ді де

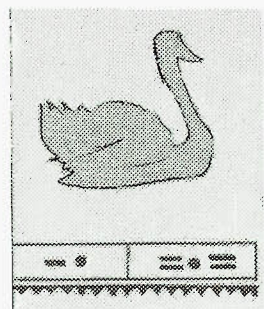


Добрий дятел жив на дубі,
Долотом дерева длубав —
Де жука, де короїда
Роздобуде для обіду.
А деревам лиш вигода:
Короїдів їм не шкода!

*Л. Пшенична*

## Садівники





Я на сонці сонцем сяю.
Родичів багато маю.
Гарбузову господиню
Усі знають. Хто я?
(Дыня)

Діти садили липи і клени. Дмитрик і Вадим тримали дерево. Данилко носив воду. Вони полили молоді дерева.

Сорока-білобока
По тину скакала,
Діток викликала,
Добром дарувала.
А дітки маленькі
Дарункам раденькі.

Де цвіток — там медок.

Не одяг красить людину, а добрі діла.

# У СВІТІ ФАНТАСТИКИ...

*Від редакції: Читач „Веселки” Адріян Макогон зі Стратмору написав до нашого журналу такого листа:*

Читаючи „Веселку”, бачу, що інші діти посилають до журналу свої писання. Я теж прошу помістити мою фантастичну розповідь під заголовком „Як ми починали жити в 4040 році”.

Мій тато був дуже мудрий. Ми жили в хаті, що мала багато таємних коридорів. Одного дня я пішов в один коридор і знайшов лябораторію. Я побачив машину, що мала багато кнопок. Я притиснув кнопку й двері відчинилися до технічного центру. Довкола стола було п'ять крісел, а на кожному кріслі ім'я кожного члена нашої сім'ї.

Я думав, що тато був дуже розумний, щоб щось такого створити, і пішов назад до нашої кухні. Я нікому про це не казав, навіть татові, бо я хотів побачити, що станеться. Я чекав кілька років. В 1999 році тато сказав, що ми будемо жити десь інде. Я подумав: — Де ми будемо жити? І майже в ту хвилину тато сказав: — Ми будемо жити десь, де ви знову будете маленькими дітьми. Я знав, що тато міг змінити наш вік. Тато також казав, що я тільки буду мати один рік, а Давид та Ксеня ще не народилися. На другий ранок, дуже вчасно, мама забрала мене, Давида та Ксеню до машини. Тато притиснув '4040' і 'Go'. За хвилину ми були в подібній до нашої хаті, але дуже старій. Надворі тато дістав своє надувальне шатро і напомпував його. На другий день я пішов до школи (діти, що мали один рік ходили до школи в 4040 році).

4055 рік: Я тепер маю 15 років. Мені буде шістнадцять років у січні. Давид буде мати два роки, коли я буду мати двадцять п'ять років. Я буду мати голки вічної молодости та вічного життя. Мама хоче жити на Гаваях, а тато каже, що Ксеня буде “Жити, щоб кулувати”.

4075 рік: Ми живемо на Гаваях. Тато мав рацію, бо Ксеня “Живе й кулує”. Я написав до комп'ютерської компанії. Вони відповіли, що я був би добрий помічник у їхніх заходах у справах праці.



Люди виходять з церкви. Серед них — я і мама.

Юліяна Слуцька, 6 років,
м. Ужгород, Україна.

## МОЯ МОЛИТВА

О, Мати Божа, глянь на нас,
О, Діво, змилуйся над нами,
На день новий, мій Боже-Спас,
Благослови мене і нас!

Таня Радченко,
6 кляса, школа ч. 23
м. Івано-Франківська, Україна

## БУДЕМО ДРУЖНО ЖИТИ

Всі радіймо, веселімся,
Краще дружно жити,
Краще щиро помолитись,
Господу служити.

Олеся Паньків,
6 кляса, школа ч. 23,
м. Івано-Франківська, Україна

ЕКО

# ЧАП-ЧАЛАП




Чап-Чалап наш тринди-ринди
Йде, мандрує до Маринди.

А Маринда хатку мала,
Патичками підпирала.

Торгувала Коко-Йоком,
Малиновим добрим соком.



Не за гроші, не за „пені" —
За катульчики зелені.

Почала ось свіжу бочку,
Націдила в ротик сочку.

Чап-Чалапа погостила,
А катульці покотила . . .



. . . Із горба аж у долину,
Де пан Фіть тримав торбину.

Цей пан Фіть був заєць-тато,
Мав малих дітей багато.

Як їм дасть катульці з міха,
То ж то буде радість, втіха!